

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-12>

УДК 339.5(477)

БОНДАРЕНКО Валерій

Національний університет біоресурсів і природокористування України
<https://orcid.org/0000-0002-5929-7158>

ЛІ Цзехао

Національний університет біоресурсів і природокористування України
<https://orcid.org/0009-0004-0870-0511>

ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КНР

Торговельне співробітництво України та КНР базується на позитивному історичному досвіді. Інституціональний, у тому числі законодавчий, нормативно-правовий базис українсько-китайських торговельних відносин охоплює політичний, оборонний, торговельно-економічний, культурний, освітній, науково-технічний, туристичний, міграційний, інвестиційний та транспортно-логістичний складники. Найбільше розвиненими до цього часу є торговельні відносини.

Протягом 2001-2020рр. спостерігається стабільна тенденція до збільшення зовнішньоторговельного обороту. При цьому, для України товарна структура торгівлі з КНР характеризується негативними показниками, як у кількісному (негативне сальдо торговельного балансу товарами), так і у якісному (переважання експорту сировини, низький рівень товарної диверсифікації, домінування високотехнологічних товарів в імпорті) вимірах.

Розвиток українсько-китайського співробітництва стає більш багатовекторним. Обидві сторони до налагодження більш продуктивної взаємодії підходять передусім з позиції забезпечення національних інтересів. КНР враховує реальні можливості та перспективи України в агропромисловій сфері й напрацювання в технічних галузях, таких як літакобудування наприклад. Для України на сьогодні Китай виступає як ринок просування своєї продукції, а також джерело залучення інвестицій в економіку. Привабливість цього напрямку зовнішньої політики України визначається багатьма чинниками, серед яких не останнє місце посідає постійно зростаюча політична та економічна вага КНР у світі.

Проведене дослідження дозволило виокремити наступні чинники, які сприяють посиленню зацікавлення китайських інвесторів в українських ринках: відкритість та економічна свобода, збільшення ринкового потенціалу, успішні інвестиції в минулому; підписання Угоди про асоціацію з ЄС і подальше посилення євроінтеграційних процесів в Україні.

Для України співробітництво з Китаєм розкриває нові можливості для міжнародної торгівлі та економічного розвитку країни, адже Китай є однією з найбільш впливових держав із високим економічним та науково-технологічним розвитком. Таким чином, ринок продовольства в Китаї є не тільки одним із найбільших в світі, а й характеризується найбільшими в світі темпами розвитку і складною структурою функціонування. Глибоке розуміння детальних особливостей окремих товарних сегментів і ринку продовольства КНР в цілому є ключовим фактором успіху в розкритті його потенціалу для України.

Ключові слова: співробітництво, українсько-китайське співробітництво, потенціал, пріоритетні напрямки, економічні відносини, інвестиції, товарні сегменти, партнерство, бізнес, експорт, імпорт.

BONDARENKO Valerii, LI Zehao

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine and Nature Management of Ukraine

PROBLEMS AND PRIORITY AREAS FOR THE DEVELOPMENT OF ECONOMIC RELATIONS BETWEEN UKRAINE AND CHINA

Trade cooperation between Ukraine and China is based on positive historical experience. The institutional, including legislative, regulatory, and legal framework for Ukraine-China trade relations covers political, defense, trade and economic, cultural, educational, scientific and technical, tourism, migration, investment, and transport and logistics components. Trade relations have been the most developed so far.

During 2001-2020, there was a stable trend towards an increase in foreign trade turnover. At the same time, for Ukraine, the commodity structure of trade with China is characterized by negative indicators, both in quantitative (negative trade balance in goods) and qualitative (predominance of raw material exports, low level of commodity diversification, dominance of high-tech goods in imports) dimensions.

The development of Ukrainian-Chinese cooperation is becoming more multidirectional. Both sides approach the establishment of more productive interaction primarily from the standpoint of ensuring national interests. The PRC takes into account Ukraine's real capabilities and prospects in the agricultural sector and developments in technical fields, such as aircraft construction, for example. For Ukraine, China is currently a market for promoting its products and a source of investment in the economy. The attractiveness of this direction of Ukraine's foreign policy is determined by many factors, not the least of which is the ever-growing political and economic weight of China in the world.

The study has identified the following factors that contribute to the growing interest of Chinese investors in Ukrainian markets: openness and economic freedom, increased market potential, successful investments in the past; signing of the Association Agreement with the EU and further strengthening of European integration processes in Ukraine.

For Ukraine, cooperation with China opens up new opportunities for international trade and economic development, as China is one of the most influential countries with high economic, scientific and technological development. Thus, the food market in China is not only one of the largest in the world, but is also characterized by the world's fastest growth rates and complex structure. A deep understanding of the detailed features of individual product segments and the Chinese food market as a whole is a key factor in unlocking its potential for Ukraine.

Keywords: cooperation, Ukrainian-Chinese cooperation, potential, priority areas, economic relations, investments, product segments, partnership, business, exports, imports.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

З початку 2020 року Китай вживає екстраординарні заходи, щоб захистити населення і бізнес у надзвичайній епідемічній ситуації. Вразливими до вірусу виявились готельно-ресторанний, транспортно-логістичний, медично-виробничий та фінансовий сектори. Під загрозою – банківська система країни. Фактично, у нас на очах створюється унікальний досвід кризового регулювання епідемії і захисту національної економіки у безпрецедентних масштабах.

Україні потрібно диверсифікувати своїх партнерів, поєднуючи доступ до ринків ЄС та європейську політичну підтримку, дипломатичну й військову підтримку США та відносини з іншими ключовими гравцями, щоб посилити свою переговорну позицію. Китай – країна з сильною здатністю інвестувати в українську економіку. На сучасному етапі одними з найперспективніших зовнішньоторговельних партнерів для України є КНР.

Сьогодні Китай має один із найбільших у світі інвестиційний потенціал та є найбільш очікуваним світовим інвестором на найближчі декілька років. КНР є прикладом для багатьох країн, що розвиваються. Завдяки реалізації Ініціативи уряду «Один пояс, один шлях» інші держави мають можливість запозичувати китайський досвід ведення зовнішньої політики, яка спрямована на мирне життя та сталий розвиток.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Україна – важливий вузол уздовж «Одного поясу, одного шляху», її участь у побудові ініціативи має значні переваги у розгортанні торговельно-економічного співробітництва між двома країнами: низька ринкова собівартість, низька собівартість оплати праці, гарні умови для розташування об'єктів, а також сильна науково-технічна, промислова та сільськогосподарська база.

Зовнішньоекономічна політика України ґрунтується на розбудові стратегічних відносин з інтеграційними об'єднаннями та з окремими країнами, взаємодія з якими має важливе значення для розвитку національної економіки. Серед ключових стратегічних партнерів України на рівні країн-глобальних гравців – Китай.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам зовнішньоторговельної політик Китаю в умовах економічної глобалізації присвячені роботи таких видатних вітчизняних та іноземних дослідників, як О. Олійник, О. Яценко, М. Амайті, Н. Гончарук, В. Новик, В. Поляков, Е. Преседа, О. Приходько, К. Френда, О. Шкарпова, Р. Щенина, Чень Цзюнь та інших.

Враховуючи значний науковий доробок, залишаються недостатньо вивченими питання щодо подальшої економічної співпраці України і КНР в контексті пандемії та військового стану в Україні.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою написання статті є дослідження проблеми та пріоритетних напрямків розвитку економічних відносин між Україною та КНР в контексті пандемії та військового стану в Україні.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

З урахуванням пріоритетів «Експортної стратегії України», яка ставить за мету перехід до експорту наукомісткої та інноваційної продукції, ключовими для експорту є товари легкої промисловості, аерокосмічної та авіаційної промисловості, машинобудування, харчової та переробної промисловості.

Загалом з переліку 108 найбільш перспективних товарних груп до секторів, зазначених у стратегії, належать лише 20. Ці товарні групи важливі для диверсифікації українського експорту, але на даний момент основний потенціал зростання експорту мають сировинні товари.

Для збільшення експорту товарів в Китай необхідно усувати нетарифні торгові бар'єри, передусім щодо найбільш перспективних товарів. Це можна зробити шляхом проведення переговорів з урядом Китаю.

Також потрібно отримати право на експорт перспективних товарів. Йдеться про підготовку, погодження та підписання міжнародних протоколів щодо доступу на ринок для продукції з України. Адаптація законодавства до стандартів Євросоюзу та отримання доступу на цей ринок полегшить доступ і на ринок Китаю.

Китай і Єгипет залишаються основними споживачами українського зерна. Європейський ринок досі вважається перспективним, однак спершу на заході мають оговтатись від наслідків карантину. За результатами дослідження Центру аналітики зовнішньої торгівлі Trade+ при Київській школі економіки, через корона-кризу та військовий стан серед ТОП-12 напрямків українського експорту найменше знизяться поставки до Китаю. Дослідники також прогнозують помірне зниження поставок з України до Туреччини, Німеччини, Єгипту, Індії, Нідерландів та Іспанії. Очікується, що в умовах кризи обсяги саме аграрного експорту скоротяться менше, ніж загальний експорт з України до інших держав.

Китай і надалі залишатиметься одним із найперспективніших імпортерів української сировини. Країна практично не зупиняла купівлю української кукурудзи або продуктів переробки олійних.

Додаткові можливості може відкрити торгова війна із США (яка сприяла нарощуванню експорту ячменю та кукурудзи з України в Китай), зростання населення та поживлення економіки в Китаї. Очікується, що країна нарощуватиме закупки для створення запасів, побоюючись ймовірної другої хвилі епідемії. Але, оскільки всі будуть намагатися наростити поставки у Піднебесну, українським експортерам потрібно працювати оперативніше.

Окрім зерна, Китай може бути перспективним ринком збуту м'яса птиці, але на сьогодні в українських виробників курятини відсутня можливість для прямих поставок їх продукції в КНР, процес отримання акредитації для поставок Україною м'яса птиці до Китаю продовжується. Про це повідомили в агрохолдингу «МХП».

Китаю все ще доводиться стикатися з багатьма проблемами: старінням населення та скороченням робочої сили, відсутністю відкритості своєї політичної системи та питаннями конкурентоспроможності в економіці, що залежить від великих капітальних витрат та збільшення кредитування. Залишається великий розрив між рівнем життя міст і села, між міськими зонами на китайському узбережжі та внутрішніми та західними частинами країни, а також між міським середнім класом та тими, хто не зміг отримати прибуток від зростання останніх десятиліть. Ці нерівності дедалі більше викликають занепокоєння як китайської влади, так і інвесторів [9].

За словами міністра людських ресурсів та соціального забезпечення Інь Вейміна, низький рівень безробіття за останні роки в основному завдяки новій цифровій економіці та підприємництву. Однак багато аналітиків стверджують, що урядова цифра є ненадійним показником рівня зайнятості на національному рівні, оскільки вона враховує лише зайнятість у містах і не вимірює мільйони робітників-мігрантів, які щороку прибувають до країни.

Разом із формуванням «суспільства середнього класу» до 2020 року, перед урядом КНР стоїть довгострокова мета «інноваційна нація». Тому Китай шукає «блакитні океани» на глобальному технологічному ринку. Однією з таких ніш є штучний інтелект, розробкою якого успішно займаються китайські компанії. У 2017 році було прийнято План з розвитку нової генерації штучного інтелекту, а за оцінками PwC, вже у 2030 році Китай посідатиме 1 місце в світі та на його частку припадатиме 26,1% (4,1 трлн. дол. США), [7].

Окрім штучного інтелекту, Китай є світовим лідером у цифровій економіці, обсяг якої становить 3,8 трлн. дол. США – майже третина китайського ВВП. Зокрема, на частку КНР припадає 40% світової електронної торгівлі, 34% стартапів з мільярдною капіталізацією, які функціонують у цифровій економіці. Для сприяння подальшому зростанню цифрової економіки прийнято стратегію «Made in China», одним з напрямів якої є діджиталізація традиційних секторів економіки [5].

Китай одержимий продовольчою безпекою. За прогнозами, швидко накопичуючи запаси, до кінця року Китай - з його 20% населення світу - накопичить і приховає приблизно 65% світової кукурудзи та 53% світової пшениці.

З точки зору лідерів Китаю, цього недостатньо. Державна рада Китаю оприлюднила надзвичайні заходи, спрямовані на подальше зміцнення поставок продовольства та зниження цін, пообіцявши величезні сільськогосподарські субсидії та значні інвестиції в логістику, а також підштовхнувши місцеві органи влади до накопичення ще більших державних запасів зерна. Прем'єр-міністр Лі Кецянь (лідер Китаю № 2) офіційно погрожував, що "кожен рівень уряду" повинен працювати над максимізацією врожайності сільського господарства цього року, і що ті чиновники, які цього не зроблять, "будуть притягнуті до відповідальності".

Завдяки війні в Україні, санкціям проти росії та трагічним довготривалим наслідкам ковідних локдаунів світ вступає в те, що зазначає голова Всесвітнього продовольчого відділу ООН. Програма нещодавно назвала найгірший дворічний період продовольчої кризи з часів Другої світової війни, коли близько 49 мільйонів людей зараз перебувають під неминучою загрозою померти від голоду, а принаймні 323 мільйони перебувають у стані такої «гострої продовольчої безпеки», що вони «йдуть до голодної смерті». Тому, звичайно, китайці розумно хвилюватися про їжу».

У серпні 2020 року Сі розпочав загальнонаціональну кампанію зі зменшення харчових відходів (отримавши назву «операція порожні тарілки»), підкреслюючи «необхідність підтримувати відчуття кризи щодо продовольчої безпеки».

Тоді надзвичайно важливий 14-й п'ятирічний план Китаю на 2021-2025 роки, оприлюднений у березні 2021 року, описав продовольчу безпеку як «передумову» національної безпеки та вперше встановив ціль національної продовольчої безпеки на рівні 650 мільйонів тонн зерна на рік. Було посилено захист для суворого дотримання «червоної лінії» у 120 мільйонів гектарів мінімальної площі сільськогосподарських угідь (вперше встановленої у 2007 році). Поки голландська влада розстрілює протестуючих фермерів, щоб захопити їхні сільськогосподарські угіддя та побудувати багатоквартирні будинки, Китай був зайнятий бульдозерами знищення напівзбудованих передмість і демонтажу непродуманих сонячних електростанцій, які загрожують продуктивним сільськогосподарським землям і водним ресурсам.

У грудні 2021 року Китай ініціював амбітні плани щодо виділення орних земель для вирощування сої, культури, від якої він майже повністю відмовився після вступу до СОТ у 2001 році, з метою збільшення виробництва на 40% протягом наступних чотирьох років, зокрема за рахунок використання (всередині країни) генетично модифікованих культур вперше. «Миску для рису китайці повинні завжди міцно тримати в руках, і ця миска для рису повинна містити в основному китайське зерно», – у промові відзначив Сі Цзіньпін на зустрічі, присвяченій плану.

Національна комісія розвитку та реформ Китаю опублікувала накази розпочати швидке накопичення запасів добрив. Сі Цзіньпін присвятив цілу промову того місяця тому, щоб закликати кадри «не послаблювати наших зусиль щодо продовольчої безпеки», а прем'єр-міністр Лі наполягав на тому, що «ми повинні вирішити проблему невизначеності у зовнішньому середовищі, маючи впевненість у стабільному внутрішньому [сільськогосподарському] виробництві», стверджуючи: «Це критично важливо для стабільності цін, економіки та всього суспільства».

Однією з підказок є звіт, підготовлений розвідувальними службами Китаю, Міністерством громадської безпеки та Міністерством державної безпеки, який, згідно з джерелами японського Nikkei, «у квітні викликав шок у Державній раді, кабінеті міністрів Китаю». У звіті, в якому аналізуються санкції, блокади та інші заходи, які Сполучені Штати та їхні союзники можуть вжити у відповідь на китайське вторгнення на Тайвань, зроблено висновок, що Китай зіткнувся принаймні з однією критичною національною слабкістю.

У Китаї може проживати одна п'ята населення світу, але тут лише близько 7% орних земель світу. А відсоток землі в Китаї, придатної для обробітки, скоротився з 19% у 2010 році лише до 1.3% у 2020 році на тлі урбанізації та повсюдного забруднення ґрунту і води. ПОмітно, що Китаю все ще вдається виробляти 95% своїх потреб у первинному зерні (пшениця та рис), частково завдяки ефективному виробництву. Виробництво пшениці на гектар у Китаї майже на 50% вище, ніж у Сполучених Штатах (хоча майже вдвічі менше, ніж у найефективніших у світі Нідерландах).

Тим не менш, Китай поступово змушений все більше і більше покладатися на імпорт для задоволення попиту на продовольство. Цей дефіцит у 5% все ще робить Китай одним з найбільших у світі імпортерів пшениці. І хоча Китай імпортує лише 10% своєї кукурудзи, це все одно робить його найбільшим у світі імпортером кукурудзи, а також найбільшим імпортером ячменю та олійних культур (імпортуючи 100 мільйонів тонн останніх щорічно). Найважливішим є те, що Китай споживає майже 120 мільйонів тонн сої на рік – майже стільки, скільки весь урожай сої в США, але повинен імпортувати понад 100 мільйонів тонн з них щорічно, або близько 62% усіх соєвих бобів, які продаються на міжнародному ринку. Близько 30% цього імпорту надходить зі Сполучених Штатів, значна частина решти – з Бразилії. Без сої (найважливіша в раціоні китайців) велика частина основного джерела білка в Китаї, його величезна свинарська промисловість (на сьогоднішній день найбільша в світі), зазнала б краху.

Переважає більшість цього імпорту продовольства (наприклад, 80% китайської нафти та значна частина інших його ресурсів) надходить до Китаю морем після проходження довгих шляхів постачання через Тихий або Індійський океан. Це зробить їх надзвичайно легкими для блокування або іншим чином переривання. Жодні зусилля Китаю за останнє десятиліття щодо скуповування ресурсів у всьому світі, включаючи сільськогосподарські угіддя, не допомогли вирішити цю головоломку.

Реальність, яку лідери Китаю, здається, усвідомили принаймні після початку торговельної війни між США та Китаєм у 2018 році, полягає в тому, що золотий вік глобалізації закінчився. Ця епоха, визначена справді глобальним ринком і всесвітніми ланцюжками поставок, була побудована на швидкоплинному світі глобального порядку, створеного гегемоністською американською державою після холодної війни. Тепер, коли глобальний порядок розвалюється, а світ і його колись глобальний ринок дробляться на блоки та сфери впливу. Попри амбітні зусилля глобалістів, саме націоналізму та регіоналізму всюди вдається відновити себе. У такому середовищі складні всесвітні ланцюжки постачання можуть незабаром перестати бути стійкими, враховуючи зростаючі (і вже очевидні) пов'язані з цим ризики. Натомість ми, схоже, швидко рухаємося до майбутнього регіональних і розділених ланцюгів постачання, коротших маршрутів доставки, вбудованих резервів і більшого національного протекціонізму та самодостатності. Хоча це може бути необхідним, це матиме серйозні наслідки для світової економіки, заснованої на перевезенні всього з одного куточка планети в інший.

Основним органом двосторонньої співпраці між Україною та КНР в сфері сільського господарства є українсько-китайська Підкомісія з питань співробітництва в галузі сільського господарства. А актуальними напрямками співробітництва в АПК є:

1. Двостороння торгівля (нарощування товарообігу продукцією АПК, організація та взаємна участь у спеціалізованих виставках, організація В2В заходів). Ветеринарія та фітосанітарія (взаємодія між компетентними органами щодо узгодження ветеринарних, фітосанітарних та санітарних вимог торгівлі продукцією АПК).

2. «Зерновий проект» між АТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» та Китайською національною корпорацією машинної промисловості і генеральних підрядів (метою проекту є фінансування закупівлі зернових культур у вітчизняних сільгоспвиробників для їх експорту в КНР і треті країни).

3. Інвестиційне співробітництво (участь у реалізації китайської ініціативи «Нового Поясу Шовкового Шляху»).

Варто зазначити, що громадська спілка «Аграрний союз України» та Китайська торгова асоціація підписали меморандум про співробітництво.

Співпраця у межах меморандуму сприятиме розвитку міжнародного співробітництва в аграрній сфері, торговельно-економічним зв'язкам між українськими та китайськими партнерами, а також інноваційно-інвестиційному співробітництву.

Зокрема сторони зобов'язуються взаємодіяти під час вирішення питань, що стосуються реалізації експортного потенціалу шляхом надання сприяння у торговельно-економічній діяльності підприємств України та Китайської Народної Республіки. Також буде проведено роботу із залучення іноземних інвестицій, технологій і передового досвіду, що має посприяти створенню сучасної інноваційної інфраструктури.

Окрім цього, Аграрний союз України та Китайська торгова асоціація працюватимуть над створенням і реалізацією проєктів у межах державно-приватного партнерства. Водночас в Україні та Китайській Народній Республіці планується організувати низку виставок, форумів і конференцій за участю представників обох країн.

Планується сприяти налагодженню прямих контактів між українськими та китайськими підприємцями, які працюють в аграрному секторі. Завдяки цьому нам вдасться розширити ринки збуту, залучити нові технології та додаткові інвестиції в українську економіку.

Китайські аграрні компанії, в більшості випадків це компанії – лідери світового аграрного ринку, такі як Cofco International, які використовують новітні технології та техніку і зацікавлені в довгостроковому веденні бізнесу. Зараз Китай представлений в агросекторі України не так широко, але різними компаніями – і великими, такими як Cofco Agri Resources Ukraine, і не дуже, як, наприклад, компанія «Фанда». Але незалежно від розміру компанії працюють в Україні та інвестують гроші в подальший розвиток бізнесу. Створення СП із китайськими компаніями в Україні та вихід їх зі своєю агропродукцією на традиційні ринки двох країн відкриває для обох партнерів нові горизонти, особливо на тлі експертних прогнозів підвищення ризиків голоду для 30% країн світу в найближче десятиліття.

Таким чином, ринок продовольства в Китаї є не тільки одним із найбільших в світі, а й характеризується найбільшими в світі темпами розвитку і складною структурою функціонування. Глибоке розуміння детальних особливостей окремих товарних сегментів і ринку продовольства КНР в цілому є ключовим фактором успіху в розкритті його потенціалу для України.

Стратегія просування українського експорту в Китаї не можлива без двох ключових завдань: консолідації зусиль держави і українських операторів ринку, а так само прямої і активної присутності в КНР.

Одна з успішних моделей вирішення таких завдань реалізована міжнародними юридичними компаніями в роботі на китайському ринку юридичних послуг, що може бути базовим прикладом для дій. Наприклад, відома практика створення так званих «China Desk». По суті це окремі офіси на території Китаю, створені об'єднаними зусиллями однієї або декількох міжнародних юридичних компаній. Такі офіси забезпечені як постійним персоналом, так і робочими місцями для співробітників офісів цих компаній в інших точках світу. Наявність такого офісу дозволяє співробітникам різних компаній-учасників проєктів у Китаї, середньостроково перебувати в країні на час реалізації активної фази проєктів, а робота постійного персоналу «China Desk» забезпечити координацію загальної за проєктами роботи в КНР і забезпечення функціонування самого офісу.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження дозволило виокремити наступні чинники, які сприяють посиленню зацікавлення китайських інвесторів в українських ринках: відкритість та економічна свобода, збільшення ринкового потенціалу, успішні інвестиції в минулому; підписання Угоди про асоціацію з ЄС і подальше посилення євроінтеграційних процесів в Україні.

Для України співробітництво з Китаєм розкриває нові можливості для міжнародної торгівлі та економічного розвитку країни, адже Китай є однією з найбільш впливових держав із високим економічним та науково-технологічним розвитком.

Ринок продовольства в Китаї є не тільки одним із найбільших в світі, а й характеризується найбільшими в світі темпами розвитку і складною структурою функціонування. Глибоке розуміння детальних особливостей окремих товарних сегментів і ринку продовольства КНР в цілому є ключовим фактором успіху в розкритті його потенціалу для України.

Стратегія просування українського експорту в Китаї не можлива без двох ключових завдань: консолідації зусиль держави і українських операторів ринку, а так само прямої і активної присутності в КНР.

Розвиток українсько-китайського співробітництва стає більш багатовекторним. Обидві сторони до налагодження більш продуктивної взаємодії підходять передусім з позиції забезпечення національних інтересів. КНР враховує реальні можливості та перспективи України в агропромисловій сфері й напрацювання в технічних галузях, таких як літакобудування наприклад. Для України на сьогодні Китай виступає як ринок просування своєї продукції, а також джерело залучення інвестицій в економіку. Привабливість цього напряму зовнішньої політики України визначається багатьма чинниками, серед яких не останнє місце посідає постійно зростаюча політична та економічна вага КНР у світі.

В умовах необхідності швидкої та ефективної модернізації української економіки, налаштування її на рейки сучасного світового ринку інвестиційні, виробничі та науково-технологічні можливості поглиблення співпраці з Китаєм, зокрема участь в проєкті «Один пояс, один шлях» можуть стати для України вагомим ресурсом розвитку та модернізації відповідних галузей української економіки, поштовхом до відновлення позицій на світових ринках.

Література

1. Антонюк Л.Л., Хоменко О.В. Стратегічні вектори економічної співпраці України та КНР. *Україна-Китай*. 2017. №3 (9). С. 70–75.
2. Гєєць В. М. Перспективи співробітництва України та КНР в науково– дослідних програмах. *Україна-Китай*. Київ: «MyCityPrint», №13. 2018. С. 28-31.
3. Герасимчук В.Г., Лі Іму Реформування економіки Китаю: етапи, результати, перспективи. *Економічний вісник НТУУ КПІ*. №15. 2018. С. 42–54.
4. Гончарук А.З. Україна - Китай: непростий шлях до зміцнення партнерства у суперечливих міжнародних умовах. *«Україна-Китай»*. №1 (15). 2019. С. 20-28.
5. Дайджест новин Україна-Китай (05.10.2020-11.10.2020). *Україна-Китай*. 2020. 39 с.
6. Дроботюк О.В. Еволюція розвитку економічної моделі КНР: інклюзивні інновації. *Україна-Китай*. 2019. №3 (17). С. 32–45.
7. Лі Янь. Переваги та труднощі участі України в ініціативі «Один пояс, один шлях» й перспективи китайсько-українського співробітництва. *Україна- Китай*. 2018. №13. С. 32–35.
8. Макогон Ю.В. Співробітництво України та Китаю на сучасному етапі. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2019. С.124–131.
9. Никітенко Р. Правове регулювання імпорто-експортних відносин між Україною та Китаєм. *Україна-Китай*. №16 (2). 2019. С. 98–106.
10. PricewaterhouseCoopers (PwC). URL: <https://www.PricewaterhouseCoopers>
11. Головне митне управління КНР. www.customs.gov.cn
12. China 2030. The World Bank. Development Research Center of the State Council, the People's Republic of China URL: <http://www.worldbank.org>.
13. Median forecast for China's GDP growth rate due to coronavirus COVID-19 pandemic in 2020 as of October 2020 URL: <https://www.statista.com/statistics/1102691/china-estimated-coronavirus-covid-19-impact-on-gdp-growth/>.

References

1. Antoniuk L.L., Khomenko O.V. Stratehichni vektory ekonomichnoi spivpratsi Ukrainy ta KNR. *Ukraina-Kytai*. 2017. №3 (9). S. 70–75.
2. Heiets V. M. Perspektyvy spivrobitnytstva Ukrainy ta KNR v naukovo– doslidnykh prohramakh. *Ukraina-Kytai*. K.: «MyCityPrint», №13. 2018. S. 28–31.
3. Herasymchuk V.H., Li Imu Reformuvannia ekonomiky Kytaiu: etapy, rezultaty, perspektyvy. *Ekonomichni visnyk NTUU KPI*. №15. 2018. S. 42–54.
4. Honcharuk A. Z. Ukraina – Kytai: neprostyi shliakh do zmitsnennia partnerstva u superechlyvykh mizhnarodnykh umovakh. *«Ukraina-Kytai»*. №1 (15). 2019. S. 20–28.
5. Daidzhest novyn Ukraina-Kytai (05.10.2020-11.10.2020). *Ukraina – Kytai*. 2020. 39 s.
6. Drobotiuk O.V. Evoliutsiia rozvytku ekonomichnoi modeli KNR: inkluzivni innovatsii. *Ukraina-Kytai*. K.: 2019. №3 (17).– S. 32–45.
7. Li Yan. Perevahy ta trudnoshchi uchasti Ukrainy v initsiatyvi «Odyn poias, odyh shliakh» y perspektyvy kytaisko-ukrainskoho spivrobitnytstva. *Ukraina– Kytai*. 2018. №13. S. 32–35.
8. Makohon Yu.V. Spivrobitnytstvo Ukrainy ta Kytaiu na suchasnomu etapi/ Yu.V. Makohon // *Ekonomichni visnyk NTUU «KPI»*. – 2019. – S.124–131.
9. Nykitenko R. Pravove rehuliuвання importno-eksportnykh vidnosyn mizh Ukrainoiu ta Kytaiem. *Ukraina-Kytai*. №16 (2). 2019. S. 98–106.
10. <https://www.PricewaterhouseCoopers> – ofitsiyniy sait kompanii PricewaterhouseCoopers (PwC).
11. www.customs.gov.cn – ofitsiyniy sait Holovnoho mytnoho upravlinnia KNR.
12. China 2030. The World Bank. Development Research Center of the State Council, the Peoples Republic of China [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://www.worldbank.org>.
13. Median forecast for Chinas GDP growth rate due to coronavirus COVID-19 pandemic in 2020 as of October 2020 [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.statista.com/statistics/1102691/china-estimated-coronavirus-covid-19-impact-on-gdp-growth/>.